



Inv. nr. 8a/2022 & 8b/2022

DOLK AF STÅL, GULD, JADE OG SØLV MED SKEDE AF TRÆ, SØLV OG FLØJL

KLINGEN: TYRKIET, ISTANBUL; OMKRING 1550. GREBET: INDIEN; 18. ÅRHUNDREDES 1. HALVDEL. PARERSTANGEN OG SKEDEN: TYRKIET, ISTANBUL; MELLEM 1774 OG 1789

L (SAMLET): 30,5; L (KLINGEN): CA. 20; L (GREBET): 7,4 CM

Dolken tilhører sammen med 14/2022 en gruppe på omkring 30, hvis klinger er fremstillet i det 16. århundredes Tyrkiet. En del af dem er sidenhen blevet monteret med nye, moderigtige greb, hvilket vidner om disse tidlige klingers høje anseelse. Denne dolk har fået et indisk jadegreb med relief-slebne, florale motiver samt en parerstang og en skede med beslag af forgyldt sølv, der med stor sandsynlighed er fremstillet i Istanbul i Abd al-Hamid 1. regeringstid (1774-1789).¹ Parerstangens stil er præget af europæisk smag og betegnes ofte som ”tyrkisk rokoko” (se. f.eks. 31/1987 og 6a-b/2022).

Den svagt buede, uskærpede klinge er tilnærmelsesvis identisk på begge sider, dog har den ene side langs midten en underskåret rille, hvori løber 11 forgyldte stålperler. Helt usædvanligt gennembrøder

rillen ikke klingen, som det ses i forskellige udformninger på andre dolke i denne gruppe.² Begge sider er rigt indlagt med forskellige blad- og blomsterranker i guld, men mest slående og usædvanlige er kartoucherne med kinesisk/timuridisk-inspirerede skybånd, der fremstår i stålets mørke farve mod en grund af guld. Sådanne kendes kun fra ret få eksemplarer og kunne indikere en tidlig datering.³

Dolken er forholdsvis lille og selve grebsfladen måler kun 4,5 cm, hvilket sandsynliggør, at den er fremstillet til et barn. Det samme gælder de uskærpede, guldindlagte ægge, der også kendes fra andre dolke i denne gruppe, hvilket godtgør at de i højere grad er beregnet til pragt end til egentlig brug.

¹ *En næsten identisk parerstang er stemplet med Abd al-Hamid I. tughra. Se David G. Alexander, Stuart W. Pyhrr og Will Kwiatkowski: Islamic arms and armor in The Metropolitan Museum of Art, New Haven 2015, s. 196-197.*

² *Se f.eks. A. Ivanov: "A group of Iranian daggers of the period from the fifteenth century to the beginning of the seventeenth with Persian inscriptions" i Robert Elgood (red) Islamic arms and armour, London 1979, s. 72.*

³ *Se F. eks. A. Ivanov: "A group of Iranian daggers of the period from the fifteenth century to the beginning of the seventeenth with Persian inscriptions" i Robert Elgood (red.): Islamic arms and armour, London 1979, s. 67 og 73.*